

NORRKÖPINGS
TINGSRÄTT
TR 2

DOM
2020-08-06
meddelad i
Norrköping

Mål nr: B 353-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

REBECKA Linnea Gustafsson, 19800704-5621
Styrmansgatan 34 Lgh 1203
602 26 Norrköping

Offentlig försvarare:
Advokat Per Oehme
Advokatfirman af Klercker AB
Västra Trädgårdsgatan 47
611 32 Nyköping

Åklagare

Kammaråklagare Anna Lander
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Norrköping
Olai Kyrkogata 50
602 32 Norrköping

Målsägande

1. Amos Gustafsson

Särskild företrädare:
Jurist Mikaela Åstrand
Advokaterna Nilsson & Partners AB
Drottninggatan 25
602 24 Norrköping

2. Esmeralda Gustafsson

3. Silas Gustafsson

Särskild företrädare:
Jurist Mikaela Åstrand
Advokaterna Nilsson & Partners AB
Drottninggatan 25
602 24 Norrköping

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 418	Olai Kyrkogata 58	011-24 35 00		måndag - fredag
601 05 Norrköping		E-post: norrkopings.tingsratt@dom.se		08:00-16:00
		Vår PERSONUPPGIFTSBEHANDLING, se www.domstol.se/norrkopings-tingsratt		

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Vållande till annans död, grovt brott, 3 kap 7 § 2 st brottsbalken
2020-01-28 -- 2020-01-30
2. Narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p narkotikastrafflagen (1968:64)
2020-01-30
3. Ringa narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)
2020-01-28 -- 2020-01-30

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Mord, 3 kap 1 § brottsbalken
2020-01-20 -- 2020-01-30
2. Synnerligen grov misshandel, 3 kap 6 § 2 st brottsbalken
2019-11-01 -- 2020-01-30 (3 tillfällen)
3. Brott mot griftefrid, 16 kap 10 § brottsbalken
2020-01-30

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 9 månader

Skadestånd

1. Rebecka Gustafsson ska betala skadestånd till Silas Gustafsson med 30 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 30 januari 2020 till dess betalning sker.
2. Rebecka Gustafsson ska betala skadestånd till Amos Gustafsson med 30 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 30 januari 2020 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

1. Beslaget av mortel, mugg med nappar, disktrasa och handdukar ska bestå tills domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset utlämnas till Rebecka Gustafsson (Polismyndigheten Region Öst, polisområde Östergötland, nr 2020-5000-BG32816 p. 1-5 och p. 7).
2. I beslag tagen narkotika med tillbehör förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Öst, polisområde Östergötland, nr 2020-5000-BG15003 p. 5:2, 7:2, 9:2, 11:2, 13, 14:2; nr 2020-5000-BG32928 p.1-3; nr 2020-5000-BG37970 p. 1-2).

Sekretess

Sekretessen enligt 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) avseende fotografierna på målsäganden (s. 4-21 protokollsbilaga 4, aktbil. 75 och s. 3-4 protokollsbilaga 5, aktbil. 76) ska bestå i målet.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Per Oehme får ersättning av staten med 518 956 kr. Av beloppet avser 292 032 kr arbete, 109 225 kr tidsspillan, 13 908 kr utlägg och 103 791 kr mervärdesskatt.
2. Mikaela Åstrand får ersättning av staten med 149 935 kr. Av beloppet avser 113 724 kr arbete, 5 461 kr tidsspillan, 763 kr utlägg och 29 987 kr mervärdesskatt.
3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och den särskilda företrädaren.

Övrigt

Staten ska stå för kostnaden för provtagning och analys av blod och urin.

ÅKLAGARENS YRKANDEN**1. MORD *ALTERNATIVT* SYNNERLIGEN GROV MISSHANDEL OCH
VÅLLANDE TILL ANNANS DÖD, GROVT BROTT**

Rebecka Gustafsson har tillsammans och i samförstånd med annan dödat sin dotter Esmeralda född 2016 genom att utdela trubbigt våld mot henne, vilket orsakat flertalet skador bl.a. inre skador i huvudet och yttre skador på bl.a. huvudet, ryggen, höger arm samt båda benen som allt medfört smärta. Vidare har de försatt Esmeralda i ett tillstånd av vanmakt genom att ge henne preparat innehållande buprenorfin, alprazolam, klonazepam och diazepam, vilket innebar att hon hamnade i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll. Det utövade våldet tillsammans med intag av de narkotikaklassade preparaten har lett till att hon avled.

Rebecka Gustafsson har som vårdnadshavare för Esmeralda haft en garantställning med skyldighet att skydda och ha omsorg om henne. Rebecka Gustafsson har i vart fall genom underlåtenhet att ingripa för att skydda henne från utövat våld och förgiftning/tillstånd av vanmakt och genom underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus när hon var skadad berövat Esmeralda livet.

Det hände mellan den 20 januari 2020 och den 30 januari 2020 på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand:

Rebecka Gustafsson har tillsammans och i samförstånd med annan misshandlat sin dotter Esmeralda född 2016 genom att utdela trubbigt våld mot henne, vilket orsakat flertalet skador bl.a. inre skador i huvudet och yttre skador på huvudet, ryggen, höger arm samt båda benen som allt medfört smärta. Vidare har de försatt Esmeralda i ett tillstånd av vanmakt genom att ge henne preparat innehållande buprenorfin, alprazolam, klonazepam och diazepam, vilket innebär att hon hamnade i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll. Det utövade våldet tillsammans med intag av narkotikaklassade preparaten har lett till att hon avled.

Rebecka Gustafsson har som vårdnadshavare för sin dotter Esmeralda haft en garantställning med skyldighet att skydda och ha omsorg om henne. Rebecka Gustafsson har genom underlåtenhet att ingripa för att skydda henne från utövat våld och förgiftning/tillstånd av vanmakt och/eller genom underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus när hon var skadad orsakat Esmeraldas död och tillfogat henne synnerligt lidande tills hon dog.

Det hände mellan den 20 januari och den 30 januari 2020 på Styrmansgatan 34 i Norrköpings kommun.

Misshandeln mot Esmeralda bör bedömas som synnerligen grov eftersom intaget av preparaten tillsammans varit livsfarligt och de orsakade henne synnerligt lidande samt då de visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att gärningen riktat sig mot ett skyddslöst barn som var i beroendeställning till dem.

Vållande till annans död bör bedömas som grovt brott eftersom gärningen innefattade ett medvetet risktagande av allvarligt slag.

Rebecka Gustafsson begick misshandeln med uppsåt. Det var av oaktsamhet som hon orsakade att Esmeralda avled.

2. SYNNERLIGEN GROV MISSHANDEL

Rebecka Gustafsson har som vårdnadshavare tillsammans och i samförstånd med annan försatt sin dotter Esmeralda född 2016 i ett tillstånd av vanmakt genom att ge henne preparat innehållande buprenorfin, alprazolam, klonazepam och diazepam, trots att hon varken hade något medicinskt behov av läkemedlen eller att preparaten var ordinerade till henne. Misshandeln innebar att målsäganden hamnade i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll.

Det hände mellan den 24 december 2019 och den 19 januari 2020 på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun.

Misshandeln mot Esmeralda bör bedömas som synnerligen grov eftersom intaget av preparaten tillsammans varit livsfarligt och de orsakade henne synnerligt lidande samt då de visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att gärningen riktat sig mot ett skyddslöst barn som var i beroendeställning till dem.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

3. SYNNERLIGEN GROV MISSHANDEL

Rebecka Gustafsson har som vårdnadshavare tillsammans och i samförstånd med annan försatt sin son född 2019 i ett tillstånd av vanmakt genom att ge honom preparat innehållande buprenorfin, alprazolam, klonazepam, oxikodon och tramadol, trots att han varken hade något medicinskt behov av läkemedlen eller att preparaten var ordinerade till honom. Misshandeln innebar att målsäganden hamnade i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll.

Det hände någon gång mellan den 1 november 2019 och den 30 januari 2020 på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun.

Misshandeln bör bedömas som synnerligen grov eftersom intaget av preparaten tillsammans varit livsfarligt och de orsakat honom synnerligt lidande samt då de visat särskild hänsynslöshet och råhet genom att gärningen riktat sig mot ett skyddslöst barn som var i beroendeställning till dem.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

4. BROTT MOT GRIFTEFRID

Rebecka Gustafsson har tillsammans och i samförstånd med annan efter att hennes dotter Esmeralda född 2016 avlidit lindat in hennes kropp i tyg, lakan och plast och därefter knytit ihop det med ett snöre. Den förpackade kroppen har sedan placerats under en säng i barnens sovrum och legat där i två dagar tills polisen larmades dit av annan. Rebecka Gustafsson har härigenom behandlat den avlidne Esmeraldas kropp på ett skymfligt sätt. Det hände mellan den 28 och den 30 januari 2020 på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun.

Rebecka Gustafsson har i vart fall främjat gärningen genom att underlåta att larma 112 eller annan, trots att hon visste att kroppen låg i barnens sovrum i två dygn.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

5. NARKOTIKABROTT

Rebecka Gustafsson har tillsammans och i samförstånd med annan olovligen innehaft 6,45 g cannabisharts, 36 st tabletter innehållande oxykodon, 123 tabletter

innehållande alprazolam, 82 st tabletter innehållande klonazepam, 5 st tabletter innehållande zopiklon och 27 st tabletter subutex som allt är narkotika. Det hände t.o.m. den 30 januari 2020 på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

6. RINGA NARKOTIKABROTT

Rebecka Gustafsson har olovligen brukat preparat innehållande bl.a. amfetamin som är narkotika. Det hände någon gång mellan den 28 januari 2020 och den 30 januari 2020 eller kort tid dessförinnan på Styrmansgatan 34, Norrköpings kommun eller på annan plats i Sverige.

Rebecka Gustafsson begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har utöver ansvarsyrkanden enligt åtalspunkterna 1 – 6 ovan framställt dels yrkande om bevisbeslag fram tills domen vunnit lag kraft avseende i beslag tagen mortel, mugg med nappar, disktrasa och handdukar (åtalspunkterna 1 – 4), dels yrkande om förverkande av i beslag tagna droger och dosett (åtalspunkten 5).

Åklagaren har vid huvudförhandlingen anfört att hon med beaktande av Högsta domstolens avgörande NJA 2017 s. 415 underlåtit att åtala Rebecka Gustafsson avseende bruk av de i beslagtagna drogerna under åtalspunkten 5. Enligt detta rättsfall ska den som har brukat narkotika som tidigare har utgjort del av eget innehav av narkotika dömas endast för straffbart innehav som konsumerar det straffbara bruket.

MÅLSÄGANDENAS YRKANDEN

Amos Gustafsson, som biträtt åtalet under åtalpunkten 1 har såsom efterlevande anhörig till Esmeralda (bror) yrkat skadestånd av Rebecka Gustafsson med 60 000 kr, avseende sveda och värk (psykiskt lidande) jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 30 januari 2020 till dess betalning sker.

Silas Gustafsson, som biträtt åtalet under åtalpunkterna 1 och 3, har yrkat skadestånd av Rebecka Gustafsson med 192 500 kr, varav 60 000 kr såsom efterlevande anhörig till Esmeralda (bror) för sveda och värk (psykiskt lidande) under åtalpunkten 1, 125 000 kr för kränkning under åtalpunkten 3 och 7 500 kr för sveda och värk (fysiskt och psykiskt lidande) under åtalpunkten 3, allt jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 30 januari 2020 till dess betalning sker.

REBECKA GUSTAFSSONS INSTÄLLNING

Rebecka Gustafsson har förnekat gärningarna under åtalpunkterna 1 – 5 och genom sin försvarare anfört grunder för förnekandena enligt bilaga 1. Hon har erkänt ringa narkotikabrott under åtalpunkten 6. Hon har bestritt skadeståndsyrkandena och i händelse av fällande dom överlämnat till rätten att bedöma skäligheten av framställda belopp. Hon har medgett de särskilda yrkandena om bevisbeslag och förverkande.

BAKGRUNDEN

Strax efter födseln den 25 april 2016 omhändertogs Esmeralda Gustafsson enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) från sina biologiska föräldrar Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman i anledning av att bedömning fanns om att det förelåg en påtaglig risk för Esmeraldas hälsa på grund av psykisk ohälsa och substansberoende hos föräldrarna. Även Patrik Lingmans kriminalitet

ingick i riskbedömningen. Esmeralda placerades i familjehemmet Melinda Jacobs där hon vistades fram till april 2019 då Esmeralda återfördes till sina biologiska föräldrar efter att Kammarrätten i dom den 20 september 2018 förordnat att vården skulle upphöra.

Esmeralda Gustafsson påträffades den 30 januari 2020 avliden i familjens bostad på Styrmansgatan i Norrköping. Dödsfallet kom till polisens kännedom sedan en bror till Patrik Lingman, Johan Pettersson, slagit larm om att han fått kännedom om att dottern i familjen avlidit till följd av en fallolycka i parets bostad. En inspelning av samtalet till SOS har spelats upp. Det var bl.a. polismännen Erik Grundtman och Gabriella Saliba som kom till bostaden den 30 januari 2020 där de utöver Patrik Lingman och Rebecka Gustafsson påträffade parets ettårige son Silas Gustafsson. Efter närmare undersökning i bostaden visade Patrik Lingman självmant var den döda flickan Esmeralda befann sig, inlindad i ett bylte under en barnsäng i ett av sovrummen. Patrik Lingman och Rebecka Gustafsson greps såsom misstänkta för vållande till annans död, grovt brott, och brott mot griftefrid. Klockan var 13.18. En brottsplatsundersökning genomfördes i bostaden och den avlidna kroppen medfördes för rättsmedicinsk obduktion som sedermera utfördes av rättsläkarna Emma Wernvik och Erik Edston enligt ett s.k. tvåläkarförfarande. I bostaden påträffades på flera ställen den narkotika som avses med åtalspunkten 5. Enligt genomförd rättskemisk undersökning hade såväl Patrik Lingman som Rebecka Gustafsson ett antal substanser med narkotiska ämnen i blod och urin. Det visade sig sedermera vid obduktion och toxikologisk undersökning, utförd av toxikologen Robert Kronstrand, att även Esmeralda hade narkotiska ämnen i hjärtblodet och att det fanns spår av narkotika i hårprov tagna på såväl Esmeralda som Silas.

Under den fortsatta utredningen avled Patrik Lingman i häktet (den 16 februari 2020) under omständigheter som inte närmare klarlagts i målet. Åklagaren lade sedermera ned förundersökningen gentemot honom och beslutade att väcka åtal mot Rebecka Gustafsson, allt enligt de gärningspåståenden som nu är föremål för rättsens

prövning (se ovan under rubriken Åklagarens yrkanden). Enligt åklagaren ska gärningarna vara begångna tillsammans och i samförstånd med annan. Åklagaren får med annan anses åsyfta den numera avlidne Patrik Lingman.

UTREDNINGEN

Åklagaren har åberopat uppspelning av två videoinspelade polisförhör med underårige Amos Gustafsson, son till Rebecka Gustafsson och som vid den tid som avses med åtalet bodde med familjen på Styrmansgatan. Efter det att Rebecka Gustafsson vid förhöret i tingsrätten uttryckt att hon sedan en tid inte längre minns de närmare omständigheterna vid fallolyckan har åklagaren tillåtit spela upp ett videoinspelat polisförhör med henne liksom en rekonstruktion av händelsen som utförts tillsammans med henne i badrummet där fallolyckan sagts ha ägt rum. Åklagaren har även läst upp vad Rebecka Gustafsson berättat om händelsen vid den första häktningsförhandlingen.

Beträffande Patrik Lingman har ett videoinspelat förhör med honom spelats upp för rätten och hans berättelse om händelsen vid den första häktningsförhandlingen har lästs upp på åklagarens begäran. Utöver detta har en ljudinspelning spelats upp under de transporter som utförts med Patrik Lingman den 30 januari 2020 efter gripandet till arresten samt från arresten till sjukvårdsinrättning och tillbaka. Såvitt framkommit har Patrik Lingman inte varit medveten om ljudinspelningarna som gjorts med polismans mobiltelefon. Lämpligheten av att en tjänsteman i smyg spelar in ett samtal med enskild kan ifrågasättas (jfr JO 1996-2588) men tingsrätten har ändå med tillämpning av principen om fri bevisprövning tillåtit uppspelningen av ljudinspelningarna eftersom dessa inte bedömts ha en avgörande betydelse som är till nackdel för Rebecka Gustafsson och därmed inte ansetts strida mot artikel 6 i Europakonventionen.

Åklagaren har åberopat vittnesförhör med brodern Johan Pettersson, som ringde SOS, och med de ingripande polismännen Erik Grundtman och Gabriella Saliba. Såvitt framkommit var det inte de som utförde transporten av Patrik Lingman. Även rättsläkaren Emma Wernvik och toxikologen Robert Kronstrand har hörts på åklagarens begäran i anledning av sina utlåtanden.

Åklagaren har även åberopat ett antal vittnesförhör med personer som gjort iakttagelser av familjen en viss tid innan och fram till händelsen den 20 – 30 januari 2020. De hörda vittnena är Rebeca Segui, Melinda Jacobs, Maja Karlsson, Pernilla Tarberg, Stig Holm, Sofia Bergenbrant, Gentiana Citaku, Charlotte Haag, Carina Hjort Gustavsson, Aniela Ek och Nataliya Zheliba.

Åklagaren har under åtalspunkterna 1 – 4 åberopat följande skriftliga bevisning.

- Fotografier på Esmeralda
- Anmälan
- Uppspelning av samtal till SOS
- Polisens händelserapport
- Ambulansjournal
- Protokoll över brottsplatsundersökning
- Rapport, rättsmedicinsk platsundersökning, daterad 2020-04-09
- Preliminärt obduktionsbesked daterat 2020-02-04
- Rapport, rättsmedicinsk obduktion med tvåläkarförfarande daterad 2020-04-09
- Rapport, rättskemiskt slutsvar från RMV daterad 2020-03-06, 2020-03-25 och 2020-04-07 gällande Esmeralda Gustafsson
- Rättstoxikologiskt yttrande från RMV daterat 2020-04-03 gällande Esmeralda Gustafsson
- Journalkopior från barnavårdscentralen Hels vårdcentral Östertull gällande Esmeralda Gustafsson

- Rapport, rättskemiskt slutsvar från RMV daterat 2020-02-19 gällande Patrik Lingman
- Rapport, rättskemiskt slutsvar från RMV daterad 2020-04-02 och 2020-03-13 gällande Rebecka Gustafsson
- Rapport, rättskemiskt slutsvar från RMV daterad 2020-03-25 gällande Silas Gustafsson
- Rättstoxikologiskt yttrande från RMV daterat 2020-05-07 gällande Rebecka Gustafsson, Patrik Lingman och Silas Gustafsson
- Läkemedelsförteckningar registerutdrag avseende Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman
- Beslagsprotokoll
- Sakkunnigutlåtanden från NFC
- Fotografi
- Rapport tömning av Rebecka Gustafssons mobiltelefon
- Analys av inhämtade trafiklistor HÖK
- Fotografier och journalanteckningar
- Fotografier
- Telefontömningar
- Journalanteckningar gällande Rebecka Gustafsson
- Excellfil som åskådliggör rättskemiska analysrapporter

Åklagaren har under åtalspunkterna 5 – 6 åberopat följande skriftliga bevisning.

- Beslagsprotokoll
- Analysresultat
- Fotografier
- Läkemedelsförteckningar
- Telefontömningar

Rebecka Gustafsson har åberopat vittnesförhör med Zandra Migos och Larry Alfvén. Hon har i övrigt åberopat samma muntliga bevisning som åklagaren (Stig Holm, Sofia Bergenbrant, Gentiana Citaku, Charlotte Haag, Carina Hjorth Gustavsson, Emma Wernvik och Robert Kronstrand) samt samma skriftliga bevisning som anges under rubriken Övrig bevisning i stämningsansökan.

REBECKA GUSTAFSSONS BERÄTTELSE I TINGSRÄTTEN

Efter att Esmeralda omhändertagits efter födseln och Patrik Lingman frigetts från avtjänat fängelsestraff skrev socialförvaltningen att Esmeralda aldrig skulle komma att bo hos dem. Patrik Lingman hade använt narkotika när Esmeralda föddes och under graviditeten var han ofta borta och umgicks med kriminella. Hon tog förskriften Stecolid under graviditeterna men varken Esmeralda eller Silas fick behandling för abstinens efter födseln. Vid Esmeraldas födsel ville socialförvaltningen först placera henne och Esmeralda på skyddat boende men hon ville inte lämna kvar sonen Amos på HVB-hem. Det blev i stället så att Esmeralda omhändertogs och Amos fick sedermera komma hem för LVU-vård i hemmet. Patrik Lingman flyttade efterhand hem till dem. Hon upplevde att Patrik Lingman blev skygg efter avtjänat fängelsestraff. De ville båda visa att de kunde ha ett stabilt mående och liv. Efter att hon och Patrik Lingman fått rätt i Kammarrätten tilläts de träffa Esmeralda igen men hon upplevde att familjehemmet inte ville acceptera detta. De gick med på en viss tids hemsluss och en tids umgängesstöd eftersom Esmeralda hade haft Melinda Jacobs som anknytningsperson. Esmeralda kom hem till dem i april 2019. Det förekom dispyter med socialförvaltningen hela tiden och orosanmälningar sattes i gång utan anledning. Socialförvaltningen beslutade om umgängesbegränsning. När Esmeralda flyttat hem till dem på Styrmansgatan fortsatte stressen bl.a. från socialförvaltningen. Det var stressande och ångestframkallande. Hon upplevde att de hela tiden bedömdes och hon kände sig därför utsatt för press. Hon efterfrågade medicinen på sms eftersom läkaren hade räknat fel mängd. Patrik Lingman var sjukskriven och ville inte gå ut. Under

hösten/vintern 2019 kom det in ogrundade orosanmälningar om att hon setts påverkad utomhus. Familjehemsmamman vistades även utanför fastigheten där de bodde. På kvällen på juldagen kom socialjouren och polis för ett hembesök efter en ny orosanmälan. Hon ville inte väcka Esmeralda så de fick komma tillbaka nästa dag. Vid det hembesöket fick de träffa Esmeralda och efter det avskrevs ärendet. Den 8 januari 2020 ringde socialjouren och sade att familjehemsmamman lämnat kompletterande uppgifter bl.a. om att Patrik Lingman hade varit sarkastisk. De gick till ett avtalat möte på öppna förskolan i närvaro av BVC-sköterska. De var där i tre timmar och det var inget annat än ett ordinärt samspel mellan dem och Esmeralda. De var alltså ständigt övervakade.

Patrik Lingman var väldigt kontrollerande och styrande gentemot henne. Hans mående gick upp och ned; han var kärleksfull men kunde ofta mala/älta saker. Det var han som bestämde och som i medicinskt syfte gav henne Subutex och av läkare förskrivnen Stecolid. Hon visste att det var olagligt att ta Subutex och att inte följa förskrivningen. Hon känner inte till om Patrik Lingman gav henne tabletter med andra substanser. Hon använde i övrigt inte narkotika under den aktuella tiden bortsett från ett tillfälle den 28 – 30 januari då Patrik Lingman bjöd henne på en ”cocktail” för att hon inte mådde bra när han berättat vad som hänt. Patrik Lingman använde desto mer narkotika under den aktuella tiden. Hon kan inte förklara varför det påträffats narkotiska ämnen i håret på henne och barnen (Esmeralda och Silas). Silas brukade få vistas i en lekhage i vardagsrummet och kan ha kommit åt pulver som Patrik Lingman haft på bordet. Hon skulle aldrig ge barnen narkotika och hon känner inte till om Patrik Lingman gjort det. Hon har aldrig slagit barnen och hon har inte heller sett Patrik Lingman göra det. Bortsett från en brännskada hade Esmeralda inga skador vad hon kunde se. Esmeralda hade dålig balans och det hände att hon ramlade och slog sig.

De hade båda ansvar för barnen. Hon upplevde att de kunde ta hand om dem. Hon tog hand om Silas under nätterna och hade även en bra relation med Esmeralda.

Esmeralda behövde dock mycket egen tid och hon var kräsen med maten. Hon var livlig och glad och lugnare än vad Amos hade varit. Hon känner inte till alla de meddelanden som hittats på hennes telefon. Att hon beskrivit Esmeralda som ett ”Krigsskadat barn” vara bara en reaktion på frustration efter ett tandläkarbesök. Uttrycket ”Das mongo” är ett inslag av humor mellan henne och Patrik Lingman som nu är svårt att förklara. Uttrycket ”Göthel” är en figur i Esmeraldas favoritfilm. Patrik Lingman var aldrig arg och våldsam mot barnen utan mer irriterad. Hon har svårt att redogöra för hela hösten och framförallt vad som hände den 28 – 30 januari. Hon minns tydligt besöket på öppna förskolan och vissa fragment av att Patrik Lingman sade åt henne att lägga sig då hon kände sig trött och helt slut. Patrik Lingman var stressad och hon skärmade av för att ta hand om Silas. Hon har en minnesbild, en känsla, av att Patrik Lingman berättade för henne vad som hänt och att han ville att de skulle gå till Esmeraldas rum. Hon förstod inte varför. Patrik Lingman sade att Esmeralda hade ramlat och de visste inte vad de skulle göra.

Tingsrätten redogör härnäst för de sakkunniga vittnesmål som lämnats av rättsläkaren Emma Wernvik och toxikologen Robert Kronstrand medan valda delar av de övriga vittnesmålen redovisas i anslutning till bedömningarna i de enskilda skuldfrågorna.

RÄTTSLÄKARENS VITTNESMÅL

Emma Wernvik har uppgett i huvudsak följande. Hon arbetar som rättsläkare på Rättsmedicinalverket sedan 2010 och utför dödsfallsutredningar. Den 30 januari 2020 hade hon beredskap och kallades därför till lägenheten på Styrmansgatan för att göra en undersökning av Esmeraldas kropp. När hon kom till platsen såg hon att kroppen låg väl inlindad i flera olika lager som därefter lyftes bort. Hennes första intryck var att flickan såg smal ut. Hon noterade också att flickan hade blåmärken på flera olika delar av kroppen samt att hon hade på sig en blöja utan innehåll. Runt munnen observerades en brunaktig vätska, vilket kan vara vätska från magsäcken

eller som en del av förändringar av kroppen när man avlider. Efter att bland annat rums- och kroppstemperaturen uppmätts togs kroppen från platsen för vidare undersökning.

Vid obduktionen observerades flera underhudsblödningar och ett flertal ytliga hudavskrapningar. Detta sågs på flera olika delar av kroppen, varav en del på sådana ställen som är vanliga att man slår och en del på andra ställen. På huvudet observerades fem blåmärken på vänster sida, ett på höger sida och ett uppe på skallen. Kring munnen fanns hudavskrapningar, som skulle kunna ha uppkommit från exempelvis en nagelkant. Detta i kombination med att det fanns vissa märken på kroppen skulle kunna tala för att hjärt- och lungräddningsförsök har genomförts. På kroppen fanns även blåmärken på ryggen, på armarna och på benen. Det är svårt att datera när blåmärkena har uppkommit men bedömningen är dock att de är av olika ålder, från färska till åtminstone ett dygn gamla räknat ifrån dödstillpunkten. De flesta är äldre än att de skulle kunna ha uppkommit vid tidpunkten för ett eventuellt fall i badkaret. Utspridningen av blåmärken på kroppen och på båda sidor talar för att de uppkommit vid flera olika tillfällen. Vid den högra handleden sågs även en skada, jämförbar med en stukning, som bedöms ha uppkommit omkring ett dygn innan dödstillpunkten. Håret var långt, tätt och normalt på övre delen huvudet men tunnare och kortare ner mot tinningen. Det fanns inga blödningar i hårbotten eller något annat som skulle kunna tyda på att håret nyligen hade ryckts bort. Det är inte möjligt att avgöra vad håravfallet har berott på men upplevelsen var att det handlade om långsiktigt mående. Vid undersökningen var kroppsvikten 10 kg jämfört med 13 kg i juli 2019, vilket visar på att det skett en kraftig vikttnedgång. Det fanns inget som tydde på att Esmeralda led av en akut vätskebrist, vilket gör att bedömningen är att vikttnedgången är orsakad av en längre period med för lågt näringsupptag. Inne i huvudet fanns en liten mängd blod på utsidan av hjärnan, vid vänstra tinningen, samt inuti hjärnan på motsatt sida. Bedömningen är att skadorna i hjärnan orsakats av ett trauma mot huvudet. Detta handlar vanligtvis om islag i något hårt men även skakningar kan ge uppkomst till liknande skador. Skadorna i

hjärnan är jämförbara med en allvarligare hjärnskakning som därför troligen har gjort flickan medvetlös. Det är svårt att bedöma var våldet mot huvudet har skett då trauma mot ena sidan av huvudet kan ge en blödning diagonalt på andra sidan i hjärnan. Det är inte heller möjligt att säga exakt vad som har orsakat skadorna. Det är möjligt att skadan i hjärnan har uppkommit vid fall i exempelvis badkar och det finns inget särskilt som talar för att något tillhug skulle ha använts.

Vid undersökningen av blod och urin påvisades de narkotiska substanserna 7-amino-klonazepam, diazepam, alprazolam, buprenorfin, varav två av dem helt avråds från att ges till barn. Dessutom avråds buprenorfin från att ges i kombination med benzodiazepiner eftersom det kan ge medvetandepåverkan och andningsdepression. Alla substanserna är centraldämpande i sin funktion och därutöver är diazepam även kramplösande. Nivåerna av preparaten är svårbedömda eftersom blodproverna är tagna från hjärtblod och då det saknas referensnivåer för barn. Nivåerna indikerar dock att Esmeralda troligtvis varit påverkad i någon grad men inte i sådan omfattning att dessa nivåer varit dödliga för henne. Det är även svårt att säga när hon har fått i sig substanserna. Att det handlar om flera olika substanser, att nedbrytningsprodukter påvisas och att substanserna finns i både blodet och urinen är omständigheter som talar för ett intag vid flera tillfällen och som givits av annan. Det är dock något som är svårt att bedöma i det här ärendet.

Vad gäller död tidpunkten kunde det vid undersökningstillfället, som skedde på kvällen den 30 januari 2020, konstateras att kroppstemperaturen sjunkit till samma nivå som rumstemperaturen. Detta indikerar att Esmeralda varit avliden i minst 12 timmar. Prövningen av likstelhet och analysen av ögonvätska gav däremot ett så brett spektrum att det inte går att dra några slutsatser om död tidpunkten utifrån detta. Däremot kunde det observeras en grönfärgning på buken. Detta är en del av förruttnelseprocessen som framträder efter ungefär två dygn, plus/minus ett dygn. Bedömningen är därför att döden inträtt ett till två dygn innan undersökningstillfället.

Angående dödssättet kan det konstateras att Esmeralda till en början orsakats ett trauma mot huvudet genom slag, fall eller skakning. Hon har därefter kräpts, vilket kan vara en konsekvens av en hjärnskakning eller biverkningar från preparaten. På grund av detta har hon andats in magsäcksinnehåll vilket i sin tur orsakat en akut lunginflammation. Detta tillsammans med de påvisade läkemedlen har gjort att hon inte fått tillräckligt med syre och slutligen avlidit av generell syrebrist. Esmeralda har troligen varit medvetslös under hela händelseförloppet eftersom det krävs någon form av medvetandesänkning för att magsäckinnehållet ska komma ner i lungorna. Om hon vaknat till vid något tillfälle är det inte sannolikt att hon skulle varit opåverkad eller agerat helt normalt. Då det tar en viss tid för dessa effekter att inträda kan det även fastställas att det har gått en tid från det att traumat mot huvudet skedde till det att Esmeralda avled. I hjärnan hade det hunnit utvecklas synliga skador på nervtrådarna samt att de delar av hjärnan som påverkas sist uppvisade skador, vilket indikerar att det har passerat minst ett par timmar. Även hos hjärtat sågs syrebristpåverkan runt om hela hjärtat. Dessutom tar det ett tag innan lunginflammationen hunnit utvecklats till det stadiet som det befann sig i. Bedömningen är därför att det inte har passerat mindre än 2-3 timmar och inte mer än 12-15 timmar mellan traumat mot huvudet och död tidpunkten.

Om Esmeralda kommit under akutsjukvård efter att traumat mot huvudet skedde är bedömningen att hon skulle haft förhållandevis stora chanser att överleva. Skadan utgjorde inte en stor hjärnblödning och hade inte orsakat allvarigare hjärnskador. Den skulle därför vara möjlig att behandla. Även lunginflammationen hade varit möjlig att behandla om hon kommit under behandling tidigt. Hennes tillstånd har dock försämrats allt eftersom tiden har gått, då hon hela tiden har blivit sämre i takt med att hennes syreupptagningsförmåga försämrats.

TOXIKOLOGENS VITTNESMÅL

Robert Kronstrand har uppgett i huvudsak följande. Han arbetar som toxikolog vid Rättsmedicinalverket och har en lång erfarenhet som analytisk kemist. Anledningen till att Polisen använder sig av hårprover är i de situationer då urin- eller blodprov inte kan tas nära inpå händelsen eller då man vill analysera om det har skett ett intag av substanser över tid. De substanser som cirkulerar i blodet lagras in i håret i takt med att håret växer och bildar på så sätt en kalender över tid, då man räknar med att håret växer mellan 0,6 cm till 1,4 cm per månad. Vid håranalyser tar man därför olika segment från håret som analyseras var för sig. Analysresultatet av hårprover är lika tillförlitlig som för annat provmaterial men i beaktande måste dock tas att håret kan ha kontaminerats. Detta kan ske antingen genom en omfördelning från egna kroppsvätskor eller utifrån av exempelvis pulverrester eller av andras kroppsvätskor, som exempelvis via svett. Tolkningen av resultaten måste därför ske med stor försiktighet. En metod för att minska risken för att resultatet är en konsekvens av kontaminering är att analysera förekomsten av omvandlingsprodukter i håret, metaboliter. Förekomsten av metaboliter utesluter dock inte kontaminering eftersom även dessa kan vara en konsekvens av kontaminering ifrån annan.

Avseende de två hårprov som tagit från Esmeralda, den 4 februari 2020 respektive den 13 mars 2020, har det i båda proven påvisats 7-amino-klonazepam, alprazolam, diazepam och buprenorfin. Däremot har det inte påvisats några metaboliter till alprazolam eller diazepam, vilket tyder på att resultatet är en konsekvens av en omfördelning från kroppen till håret. Halterna av diazepam är även högre i det senare provet, vilket även det indikerar en omfördelning. Då det inte hittats någon metabolit till buprenorfin känns det inte heller rimligt att hon fått i sig det över tid, utan snarare att hon exponerats för substansen där hon har bott. Tolkningen av resultatet är därför att de substanser som har konstaterats att Esmeralda hade i kroppen har övertagits till håret mellan död tidpunkten och

provtagningstidpunkten, alternativt att de har lagrats in i håret via svett mellan det att hon fick i sig substanserna till dess att hon avled.

Avseende de två hårprov som tagits från Silas, den 5 mars 2020 respektive den 7 april 2020, har det i båda proven påvisats 7-aminoklonazepam, alprazolam, buprenorfin, tramadol och norbuprenorfin. I det första provet har även oxikodon och i det senare även o-desmetyltramadol påvisats. Att Silas inte har diazepam i hårprovet, vilket Rebecka Gustafsson tar dagligen i form av Stesolid, är en faktor som talar emot att Silas skulle ha kontaminerats av henne. Denna omständighet skulle dock kunna förklaras av att benzodiazepiner förekommer i relativt låg grad i svett och att det därför skulle kunna vara så låga halter att det inte kan detekteras. I det senare provet finns ingen förekomst av oxikodon, vilket är något som däremot talar för en kontaminering då denna substans med tiden kan ha tvättats ur håret. Det går inte heller att utesluta att resultatet beror på att han fått i sig rester som funnits på exempelvis ett bord. Slutsatsen är därför att det inte går att säga om Silas fått i sig substanserna genom intag eller kontaminering då det finns omständigheter som talar både åt det ena och åt det andra hållet.

Utifrån blod- och urinproverna går det inte att säga något om hur påverkad man har varit eftersom detta är väldigt individuellt och beror på hur van man är vid substanserna. Då halterna mäts i koncentrationer har det heller ingen betydelse hur mycket man väger för att säga något om påverkansgraden.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Beviskravet i brottmål

För fällande dom i brottmål krävs att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade gjort sig skyldig till brott. Detta gäller inte bara de objektiva rekvisiten för det påstådda brottet utan även att gärningsmannen handlat med uppsåt eller med

straffbar oaktsamhet. I detta fall handlar det dels om uppsåt till mord, synnerligen grov misshandel, brott mot griftefrid och narkotikabrott, dels straffbar oaktsamhet gällande vållande till annans död, grovt brott. Det högt ställda beviskravet motiveras av att ingen oskyldig ska dömas för brott. Det är åklagaren som ska bevisa vad som hänt och det är även hon som måste bevisa de omständigheter som hon anser ger stöd åt sitt gärningspåstående.

Vad har framkommit om iakttagelser av familjen den närmaste tiden före polisingripandet?

Av förhöret med Rebeca Segui har framkommit att det var hon som slog larm om att Esmeralda inte var sig riktig lik då hon träffade henne på julaftonen. Hon var inte lika pigg och glad som då hon senast hade träffat henne utan hon stod och tittade rakt igenom henne. Hon lade märke till att Esmeralda var mager och smal och att käkbenen syntes. Esmeralda var väldigt törstig men Patrik Lingman lät henne inte dricka som hon ville. Hon fick bekräftat vad barnen, som hon har tillsammans med Patrik Lingman, sagt om att Patrik Lingman var orättvis mot Esmeralda. Han blev ofta arg på ett onormalt sätt för saker som Esmeralda gjort och enligt barnen tilläts de inte trösta Esmeralda när hon var ledsen. På julaftonen såg hon också att Esmeralda hade tunt hår, blåmärken på armarna och ett sår mellan fingrarna. Hon tror att det framkom en förklaring om att Esmeralda tvinnat håret och att det var en brännskada mellan fingrarna. Patrik Lingman såg fruktansvärd ut på julaftonen, inte lika välklädd som förr och med stripigt hår och trasiga naglar. Utöver det orättvisa beteendet och att Patrik Lingman ryckte Esmeralda från hennes knä såg hon inga våldsamheter från hans sida och det var inte heller något som barnen berättat om. Under julaftonen såg hon inget anmärkningsvärt med Rebecka Gustafsson som var lugn och mestadels hade hand om Silas, som verkade må bra. Efter släktträffen skrev hon till Rebecka Gustafsson om att ta barnen bort från Patrik Lingman. Liksom Rebecka Gustafsson saknade hon förtroende för socialförvaltningen så hon var nödgad att ringa fostermamman Melinda Jacobs.

Hon var kluven till det eftersom Melinda Jacobs under sommaren lagt ut en bild på Esmeralda vilket upprört Rebecka Gustafsson. Rebeca Segui har tillagt att hon hade träffat Esmeralda i november samma år och att hon då hade mörka fläckar under ögonen. Hon sade att hon hade ramlat i badkaret vilket Patrik Lingman kunde bekräfta.

Melinda Jacobs har bekräftat att hon varit fostermamma åt Esmeralda sedan sju veckors ålder. Hon upplevde att Esmeralda var glad, kärleksfull och sprallig men när hemslussen övergick i tätare umgänge backade Esmeralda i utvecklingen. Hon åt sämre och fick börja med blöja igen. Hon upplevde att Esmeralda gick ned i vikt och kontaktade därför BVC som sedan gjorde orosanmälan. På juldagen ringde Rebeca Segui och berättade att Esmeralda for illa, varpå hon kontaktade socialjouren och polisen. Hon fick sedan reda på att socialjouren gjort hembesök, men nekats, och sedan kommit tillbaka nästa dag. Nästa besked hon fick om Esmeralda var att hon hade avlidit. Melinda Jacobs har tillagt att Esmeralda hade ett tjockt lockigt hår och att hon aldrig sett henne tvätta håret.

Charlotte Haag var den socialsekreterare som tog emot samtalet från Melinda Jacobs om att Esmeralda hade upplevts som ”apatisk och utmärglad”. Det var kollegan Gentiana Citaku som gjorde det första oanmälda hembesöket, som paret avböjde, men Charlotte Haag var med på det bokade hembesöket dagen därpå tillsammans med civilklädd polis. Vid hembesöket satt Rebecka Gustafsson med Esmeralda i soffan. När de delgav anmälan blev Patrik Lingman irriterad och reagerade starkt eftersom de hade kämpat länge. Esmeralda uppträdde blygt och var fullt närvarande och inte alls apatisk. De tittade visserligen inte under Esmeraldas kläder men hon noterade inte att hon var utmärglad som det fanns uppgift i anmälan om. Silas bars av Patrik Lingman under hela hembesöket som tog 20 minuter. Silas var lugn och grät inte. Hon upplevde att det var adekvata samtal och inte att någon var påverkad. De skrev i sin rapport att det inte framkom någon fara för Esmeralda.

Gentiana Citaku, socialsekreterare, har berättat om försöket till hembesök den 25 december. Hon tjänstgjorde som barnutredare på barnjouren när en polis kontaktade henne angående en anonym anmälan om en undernärd och tunnhårig tjej. Tillsammans med en kollega och två civilklädda poliser ringde de på vid 19-tiden. När Patrik Lingman till slut öppnade var han irriterad och anklagade dem för att hota dem. Han sade åt dem att återkomma nästa dag och efter att ha rådfrågat sin chef avbröts hembesöket för ett nytt försök nästa dag. Hon upplevde att båda föräldrarna var påverkade. Rebecka Gustafsson var seg och slö i talet och hade vissa problem med motoriken. Trots att Patrik Lingman skrek åt dem förhöll sig det yngsta barnet Silas lugn. Enligt hennes bedömning saknades skäl för LVU.

Sofia Bergenbrant är den hörda socialsekreterare som haft längst kännedom om familjen. Rebecka Gustafsson erbjöds skyddat boende på grund av att Patrik Lingman uppträtt aggressivt och olämpligt under Silas förlossning. Patrik Lingman hade slagit på föremål, hotat personal och haft med sig egen lustgas vilket fått till följd att han avvisades. Rebecka Gustafsson avböjde skyddat boende eftersom hon inte ville välja mellan Amos och Esmeralda. Rebecka Gustafsson godkände Patrik Lingman som vårdnadshavare vilket gick dem emot. Patrik Lingman var då häktad och satt på anstalt. När de besökte honom där var han upprörd och sade emot dem. De bedömde då att det fanns en oro för Esmeralda gällande att hon skulle utsättas för missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa. Hon upplevde att det var en märklig förhandling i Kammarrätten där vittnen inte stod fast vid sina vittnesmål. När domen stod fast påbörjades hemslussprocessen vilken blev komplicerad eftersom Patrik Lingman inte ville ha kontakt med dem. Efter att Esmeralda flyttat hem den 1 april 2019 hade de inte längre någon insyn gällande Esmeralda, men väl beträffande Amos som under sportlovet 2018 hade flyttat hem med fortsatt LVU i hemmet. Den 7 – 8 januari 2020 gjorde de en förhandsbedömning inför en orosanmälan sedan socialsekreteraren Lisa Magnusson fått in kompletterande uppgifter i en anmälan. De ville ha ett möte med föräldrarna på kontoret och genomföra ett hembesök, men Patrik Lingman avbokade. Däremot hölls ett möte på öppna förskolan den 20

januari 2020 tillsammans med BVC-sköterska. Efter det mötet återkopplade Carina Hjorth Gustavsson med uppgift om att det inte framkommit några anmärkningar men att hon hade en magkänsla att något var tokigt. Anmälan skrevs därför av.

Nataliya Zheliba är en barnläkare som träffade Esmeralda i juli 2019. Hon har uppgett att Esmeralda enligt journalen vägde 13 kg och var 90 cm lång. Hon har inte varit med om att ett barn i den åldern gått ned tre kilo på de nio månader som gått fram tills hon påträffades. Hon bedömer att utvecklingen ligger inom normala värden även om ett barn i den åldern borde ha vägt 14 kg och inte 10 kg. Hon har på fråga från försvaret tillagt att ett vanligt tecken på ADD hos flickor är att de tvinnar eller snurrar håret.

Carina Hjorth Gustafsson är distriktssköterska på barnavårdscentralen. Hon har hört som vittne berättat att hon träffat paret redan då Silas Gustafsson föddes och att hon träffat barnen flera gånger fram till besöket på Öppna förskolan den 20 januari 2020. Efter hemkomsten upplevde hon att Esmeralda ökade något i vikt men under hösten upplevde Rebecka Gustafsson att hon hade svårt att komma igång med att äta. Vid besöket på öppna förskolan tyckte hon att Esmeralda var blek och mager och hon var även tunnhårig. Hon hade ett brännmärke. Hon rusade inte fram för att leka med de andra barnen utan åt mycket. Patrik Lingman ville att hon skulle titta till brännskadan, som uppstått när de bakat kladdkaka, och han tillade att Esmeralda snurrade håret. Efter besöket rapporterade hon vad som framkommit och den 29 januari 2020 skulle barnen komma för att vägas, men paret avbokade samma dag med hänvisning till att de var sjuka.

Tingsrätten kan konstatera att de övriga vittnen som hörts om sina iakttagelser av familjen – Johan Pettersson, Maja Karlsson, Pernilla Tarberg, Stig Holm, Larry Alfvén och Zandra Migos – inte alls lämnat några uppgifter som gett anledning till oro för att Esmeralda for illa hos Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman. Rebeca Segui är den person som haft bäst kunskap om Patrik Lingmans person och det är

också hon som under i vart fall den senare delen av året upptäckt att Esmeralda inte mår så bra. Tilltro ska fästas till Rebeca Seguis vittnesmål. Att Esmeralda påverkats under själva hemslussprocessen är nog inte särskilt förvånande men vad som kunnat iakttas under julhelgen har gett anledning till befogad oro vilket Rebeca Segui genom Melinda Jacobs också förmedlat till socialförvaltningen. Vid de åtgärder som socialförvaltningen i anledning av orosanmälan vidtog framkom dock inte tillräckliga omständigheter som kunde utgöra grund för ett omedelbart omhändertagande. Det framstår som att Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman varit väl medvetna om att det fanns missförhållanden i hemmet, som Esmeralda tog skada av, och att de tillsammans gjorde vad de kunde för att dölja detta vid hembesöket på juldagen och på öppna förskolan. Vad som framkommit om bl.a. anträffandet av narkotika på ett antal ställen i bostaden vid polisingripandet och om sökningar på internet angående hur man läker blåmärken snabbt bekräftar en sådan slutsats. Inga omständigheter har dock kommit fram om att Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman systematiskt misshandlat Esmeralda, som de sedan länge kämpat om att få tillbaka, och än mindre att de planerat att ta livet av henne. Tilltro ska i stället fästas vid Rebecka Gustafssons uppgift om att de mår dåligt av att ständigt känna sig bevakade med risken att på nytt förlora barnen.

Vad är det då för missförhållanden i hemmet som Rebecka Gustafsson och Patrik Lingman dolt från insyn. Av analysresultaten framgår att de båda efter polisingripandet haft ett antal olika substanser av narkotiska ämnen i kroppen vilket med tillräcklig styrka visar på ett pågående missbruk och som eskalerat under den senare delen av året fram till polisingripandet. En rimlig förklaring till ett allt tyngre missbruk kan vara den trovärdiga beskrivning som Rebecka Gustafsson lämnat om hur de upplevde situationen med socialförvaltningen och familjehemsmamman. En annan bidragande förklaring kan vara Patrik Lingmans försämrade mående efter den villkorliga frigivningen. Enligt tingsrättens mening förtjänar däremot Rebecka Gustafssons uppgifter om att hon endast tog Subutex och av läkare förskrivna Stecolid samt att det var Patrik Lingman som fördelade medicinen till henne ingen

tilltro. Att Patrik Lingman vid mer än enstaka tillfällen använt hennes mobiltelefon framstår inte heller som särskilt trovärdigt. Genom vad som framkommit av analysresultaten gällande bruk av narkotika, påträffandet av narkotika på flera ställen i bostaden, bl.a. i sängbordet på Rebecka Gustafssons högra sida, sökningar på internet gällande droger, beställningar på Darknet, köp av bitcoins och kuvertet på hallmattan innehållande narkotika, ställt till Rebecka Gustafsson, är det bevisat att de båda återfallit i missbruk av narkotika under den tid som avses med åtalet, d.v.s. under den senare delen av året, på ett sätt som negativt påverkat deras omsorgsförmåga gällande framförallt Esmeralda. Ett tydligt tecken på att Esmeralda inte mår så bra var att hon tappade i vikt och att hon drabbades av håravfall. Det kan inte heller uteslutas att Esmeralda i viss utsträckning skadat sig vid t.ex. fall i hemmiljön beroende på föräldrarnas bristande omsorgsförmåga.

Redan här kan tingsrätten på de skäl som angetts ovan konstatera att åklagaren fullt ut styrkt att Rebecka Gustafsson tillsammans med annan olovligen innehaft den narkotika som angetts i gärningspåståendet under åtalpunkten 5. Hon ska således dömas för narkotikabrott (innehav) och i enlighet med sitt erkännande för ringa narkotikabrott (bruk) under åtalpunkten 6.

Tingsrätten prövar nu åtalet för mord alternativt synnerligen grov misshandel och vållande till annans död, grovt brott, följt av åtalet för brott mot griftefrid (åtalpunkterna 1 och 4)

Av den rättsmedicinska obduktionen med tvåläkarförfarande och som rättsläkaren Emma Wernvik närmare redogjort för framgår som dödsorsak att Esmeralda avlidit till följd av nedsatt andning och generell syrebrist till följd av inandning av magsäcksinnehåll till lungorna med efterföljande begynnande lunginflammation (aspirationspneumoni). Denna bedöms ha uppkommit i samband med trauma mot huvudet någon till några timmar innan dödstillståndet. En påverkan av narkotiska preparat (diazepam, klonazepam, alprazolam och buprenorfin) bedöms ha varit

bidragande till dödsfallet genom påverkan på medvetandegraden och andningen. Dödstitidpunkten har bestämts till cirka två dagar innan platsundersökningen (den 30 januari 2020) med en felmarginal på uppskattningsvis plus/minus ett dygn. Enligt Emma Wernvik fanns det måttliga till goda chanser till överlevnad om Esmeralda fick adekvat akutsjukvård.

Av den rättsmedicinska obduktionen framgår att Esmeralda vid undersökning på eftermiddagen den 31 januari 2020 haft de substanser i hjärtblodet som omnämns i åtalet. Anledning saknas att ifrågasätta Robert Kronstrands bedömning i fråga om tidpunkter för intagen som i huvudsak är förhållandevis nära tidpunkten för dödsfallet. Enligt tingsrättens mening har det inte framkommit någon annan trovärdig förklaring till dessa intag än att annan gett henne dessa narkotiska ämnen.

Det kan inledningsvis konstateras att det inte finns vittnen som gjort iakttagelser av vad som inträffat i bostaden på Styrmansgatan under perioden den 20 – 30 januari 2020. Den enda som vistats i bostaden och som kunnat vittna om vad som förekom där är storebrodern Amos Gustafsson. De videoinspelade förhören har spelats upp för rätten eftersom han är för ung för att höras i domstol. Det andra förhøret hölls efter att Patrik Lingman avlidit. Amos Gustafsson har berättat att han åt frukost på torsdagsmorgonen (den 30 januari) efter att Rebecka väckt honom. Han uppfattade att Patrik och Esmeralda låg och sov när han lämnade bostaden. Han såg Esmeralda senast under tisdagen (den 28 januari) då han efter gymbesøket kom tillbaka på kvällen och tittade till henne. Klockan var då 21-21.30. På onsdagen gick han upp senare än vanligt och gick direkt till skolan kl. 08-08.30. Han träffade bara Patrik. Efter skolan, på kvällen kl. 17-18, beställde de mat på Max som han hämtade. Han, Rebecka och Patrik åt maten i köket. Esmeralda är kräsen och äter inte sådan mat. Han såg aldrig Esmeralda och antog att hon var på sitt rum. Efter maten gick han in på sitt rum där han var resten av kvällen. Vid det andra förhøret, som hölls efter att Patrik Lingman avlidit, har Amos Gustafsson vidhållit sina uppgifter och tillagt att han tror att Rebecka på tisdagskvällen sade till honom att Esmeralda var lite

krasslig och att han tyckte att hon lät rosslig när hon sov i spjäsängen. Han har på fråga tillagt att han inte märkt att föräldrarna missbrukade och att han inte sett Esmeralda skada sig.

Rebecka Gustafsson har vid huvudförhandlingen uppgett att hon inte längre minns vad som hände i bostaden då Esmeralda avled. Hon har uppgett att hon minns vissa fragment, bl.a. att Patrik Lingman var stressad och kontrollerande mot henne och sade åt henne att gå och lägga sig då hon kände sig trött. Hon har en minnesbild av att Patrik Lingman berättade vad som hänt, att Esmeralda ramlat, och att han ville att de skulle gå till Esmeraldas rum. Inte heller Rebecka Gustafsson har alltså kunnat belysa händelsen vid huvudförhandlingen.

Däremot har såväl Rebecka Gustafsson som Patrik Lingman tidigare lämnat vissa detaljerade uppgifter om händelsen som de båda beskrivit som en fallolycka i badrummet. Den ingripande polismannen Gabriella Saliba har uppgett att hon pratade med Rebecka Gustafsson enskilt när de satt i bilen utanför fastigheten strax efter ingripandet. På fråga hur barnet mådde sade Rebecka Gustafsson att barnet hade ramlat i badkaret och slagit i huvudet, att det var för två dagar sedan, att de försökte återuppliva henne utan att det gick och att det blödde ur munnen och ögonen ställdes bakåt. Gabriella Saliba har tillagt att Rebecka Gustafsson var ledsen och påverkad efter att ha varit uppe i två dygn. Samtalet tog mer än 30 minuter.

Åklagaren har spelat upp ett videoinspelat förhör med Rebecka Gustafsson, hållet den 31 januari 2020. Vid det förhöret uppgav Rebecka Gustafsson att Silas badade i en badbalja medan Esmeralda badade i det stora badkaret. När de båda tillsammans skulle lyfta upp Silas från badbaljan hördes en duns. De förstod att hon slagit i huvudet och när Patrik lyfte upp henne förstod de att det kommit vatten i lungorna. Esmeralda lades i sitt rum där de försökte ge henne hjärt- och lungräddning. Det var på tisdagskvällen. Patrik svepte in Esmeraldas kropp och sen såg hon henne inte mer.

Åklagaren har spelat upp en rekonstruktion med Rebecka Gustafsson som hölls den 26 februari 2020. Vid den har Rebecka Gustafsson uppgett att hon hade hand om Silas vid badbaljan och att det hördes en duns från badkaret. Patrik tog upp Esmeralda och då såg hon att hon ”himlade med ögonen uppåt”. Patrik tog Esmeralda till ett annat rum. Medan hon torkade Silas, som grät, hörde hon Patrik skrika Esmeraldas namn från ett annat rum. Hon vet inte vad som hände där, hon ”stängde av” av rädsla. Efteråt satt hon och Patrik i soffan. Han lade upp ”två linor” på bordet som hon tog av. Han sade ”Jag behöver dig nu”.

Åklagaren har såvitt avser Rebecka Gustafsson slutligen läst upp hennes uppgifter vid den första häkttningsförhandlingen den 2 februari 2020. Hon uppgav då följande.

”Hon, Patrik och Silas var i badrummet när Esmeralda ramlade. Hon har en badbalja som hon badar Silas i. Patrik stod mellan badkaret och badbaljan och hon såg inte Esmeralda. Patrik vände sig om för att skölja ur Esmeraldas hår och sen hörde hon en smäll. Hon såg inte smällen. Hon såg direkt efter att Esmeralda himlade med ögonen och att det kom blod från näsan. Esmeralda låg med huvudet vid golvbrunnen när hon såg henne. Hon och Patrik sprang in med Esmeralda i sovrummet. När hon gjorde konstgjord andning hostade Esmeralda till och det kom ut vatten. Hon gjorde konstgjord andning tills hon inte orkade längre och Patrik sade till henne att sluta. Hon och Patrik pratade om att larma ambulans. Hon vet inte om det var vid händelsen. Hon vet inte om Esmeralda levde. Det kom kanske något ljud från henne. Hon tror att det var något med huvudet. Silas var i sin spjålsäng under tiden. Hon pratade inte om vad som hände med Patrik. Detta hände på tisdagskvällen. Amos var på sitt rum. Amos var först i skolan och sen var han och tränade med sina kompisar. Amos träffar inte Esmeralda så mycket. Det är mest Silas och Esmeralda som umgås. Amos gick aldrig in i rummet där Esmeralda var. Hon stängde av och tog hand om Silas under tiden. Patrik sade bara att han skulle åka och prata med sin bror Jojjo. Hon tänkte att om de ringde 112 och sade att Esmeralda ramlat så skulle de få livstids fängelse...Hon visste inte att Esmeralda var insvept i ett lakan och plast.”

Rebecka Gustafssons detaljerade uppgifter om händelsen som redovisats ovan ska först värderas tillsammans med de uppgifter som lämnats av Patrik Lingman.

Av ljudinspelningarna under transporten efter gripandet framgår att Patrik Lingman uppgett att fråga var om en olycka som han är ansvarig för. Han kände panik och gick omkring i en dimma. Myndigheterna var inget alternativ. Han ville få en möjlighet att berätta för Rebecka först men polisen bankade på dörren. Rebecka har inte rört Esmeralda efter att hon avlidit. Det var han ensam som virade in kroppen i lakanet. Han trodde att Esmeralda skulle repa sig men hon var avliden. Hon andades inte och hade blåa läppar. Han fick en chock. Han träffade sin lillebror igår för att låna pengar. Han är trött på myndigheterna och familjehemskvinnan. Han tror att Esmeralda slog i huvudet och fick en hjärnskakning/blödning. Han fick igång henne, hon lät och ögonen stirrade. Han stoppade ned en slang i halsen för att suga slem, men det gick inte. Han tror inte att han berättade direkt för Rebecka, det dröjde nog ett antal timmar. Han gav henne också hjärt- och lungräddning. Han blåste in i henne efter att hon avsvimmat och fått i sig vattnet. Men hon andades inte. Han försökte trycka på magen och sög med slangen från näsan. Han försökte bända upp munnen. Tänderna var sammanbitna så han fick skavsår på fingrarna. Han skulle ha ringt direkt men skulle inte bli trodd.

Åklagaren har spelat upp ett videoinspelat förhör med Patrik Lingman, hållet den 31 januari 2020 och i närvaro av advokat. Vid det förhöret uppgav han att han inte kan tänka klart. Esmeralda ramlade i samband med ett bad. Han var förmodligen i köket eller på väg dit. Han såg inte exakt hur hon ramlade. Hon hoppade i badkaret när vattnet började gå ut. Hon har tidigare ramlat i badkaret men han sade åt henne och hon lovade. Hon hade slagit i huvudet, svimmat av och ramlat ner i vattnet. När han lyfte upp henne direkt var hon avsvimmad. Han kan ha lagt henne på en handduk. Han sprang in i ett sovrum och lade henne på sängen men hon var inte kontaktbar. Han påbörjade hjärt- och lungräddning, som han gjorde i 20 - 45 minuter. Samtidigt rann det ur näsan. Han sög ut slem med en slang. När han försökte stoppa in slangen

skadade han handen på tänderna. Ögonen stirrade rakt upp. Han fick igång andningen, lade henne i en säng i sidoläge och tyckte höra henne andas. Han höll koll på henne. Han fick panik på grund av det de varit med om och ringde inte 112 direkt. Vid ett tillfälle, när han tittade till henne, var hon avliden. Ögonen var öppna och hon andades inte. I panik lindade han in henne i lakan och plast och lade henne under sängen. Han ville inte att Amos skulle hitta henne. Han tror att hon badade på onsdagskvällen kl. 20 – 21 och att han upptäckte att hon avlidit på morgonen. Han ringde sin lillebror på kvällen och bestämde att ses dagen efter. Rebecka var hemma med Silas. Han berättade inte för henne förrän efter att han lagt in henne under sängen. Hon trodde inte att det var sant.

Åklagaren har såvitt avser Patrik Lingman slutligen läst upp hans uppgifter vid den första häktningförhandlingen den 2 februari 2020. Han lämnade då i huvudsak samma uppgifter som vid det inledande polisförhöret.

Tingsrätten kan alltså konstatera att Patrik Lingman och Rebecka Gustafsson lämnat i viss mån samstämmiga uppgifter om en fallolycka i badrummet och om att livräddande insatser utförts. Berättelserna avviker dock på vissa punkter främst huruvida det är Patrik Lingman som agerat ensam eller om de agerat tillsammans. Här finns olika hypoteser och en av dem är den som försvaret lyft fram om att det är Patrik Lingman som ensam haft hand om Esmeralda fram tills hon avled.

Enligt bedömningen i den rättsmedicinska obduktionen med tvåläkarförfarande är vissa av skadorna på Esmeralda förenliga med en sådan fallolycka med efterföljande livräddande åtgärder som främst Patrik Lingman berättat om initialt under transporten efter gripandet. Enligt tingsrättens mening förtjänar de initiala uppgifterna om att Esmeralda badat sent på kvällen och då fallit i badkaret inte någon större tilltro. Av vittnesuppgifter har framkommit att paret tidigare använt liknande uttryck, bl.a. till Johan Pettersson och Rebeca Segui, som förklaring till Esmeraldas blånader och paret har också under den tid som gått mellan dödsfallet

och ingripandet haft gott om tid att enas om en samstämmig förklaring för att skydda sig själva. Även om det inte närmare kunnat fastställas exakt hur traumat mot huvudet uppstått kan den omständigheten att Esmeralda fallit och slagit huvudet i ett trubbigt föremål, med trauma som följd, inte uteslutas och att i vart fall Patrik Lingman varit närvarande och utfört vissa livräddande insatser som medfört bl.a. en blödning längs kanten av ett revben. De skador som påvisats på dottern är inte av det slaget att en säker slutsats om uppsåt till mord kan dras. Inga omständigheter har alltså framkommit som styrker att Patrik Lingman haft för avsikt att Esmeralda skulle avlida.

Av obduktionen framgår emellertid att det kunnat konstateras ett antal ytterligare skador av varierande ålder som inte kan förklaras av ett fall. Enligt rapporten från obduktionen är vissa skador mycket färska, d.v.s. upp till några eller flera dagar, medan andra skador uppkommit någon dag upp till omkring en vecka innan dödstillståndet. Vissa underhudsblödningar på nedre delen kan vara något äldre medan övriga skador uppkommit närmsta dygnet/dygnet innan dödstillståndet. Enligt tingsrättens mening går det inte att utesluta att även vissa av dessa skador kan ha uppstått då Esmeralda ramlat t.ex. i anledning av att föräldrarna brustit i sin omsorg genom att lämna henne utan tillsyn. Att Esmeralda åsamkat sig alla dessa skador genom att ramla och islå hårda föremål förefaller dock inte särskilt trovärdigt. Det är enligt tingsrätten mer trovärdigt att Esmeralda av annan utsatts för trubbigt våld under i vart fall två tillfällen under den tid som avses med åtalet. Med hög sannolikhet har trubbigt våld, orsakat av annan, använts i anslutning till det fall som ledde till trauma mot huvudet. Som ovan angetts är det styrkt att annan gett Esmeralda narkotiska ämnen förhållandevis nära tidpunkten för dödsfallet.

Det har inte framlagts någon tillförlitlig bevisning som pekar på att Rebecka Gustafsson tillsammans med annan utsatt Esmeralda för trubbigt våld och inte heller att hon gett Esmeralda narkotika. Ingen omständighet har framkommit av vittnesiakttagelser som ger stöd för en sådan tillräckligt säker slutsats. Flera

vittnesiakttagelser har tvärtom gett en bild av att Rebecka Gustafsson är en lugn och inte särskilt våldsbejakande person. Inte heller den skriftliga utredningen, t.ex. meddelanden med nedvärderande ord om Esmeralda och om efterfrågat behov av narkotika, kan läggas till grund för slutsatsen att Rebecka Gustafsson måste ha utövat våld och förgiftat Esmeralda. Det har alltså inte framkommit någon annan förklaring till Esmeraldas övriga skador än att det högst sannolikt är Patrik Lingman som burit hand på henne genom brysk behandling med grepp och slag mot kroppen. Med denna bedömning framstår det också som högst sannolikt att det är Patrik Lingman som gett Esmeralda narkotika förhållandevis nära tidpunkten för dödsfallet. Med de höga beviskrav som gäller i brottmål är det alltså inte styrkt att Rebecka Gustafsson tagit någon aktiv del i moment som utgör misshandel, varken våld eller förgiftning, och än mindre mord.

Åklagaren har gjort gällande att Rebecka Gustafsson som vårdnadshavare för Esmeralda haft en garantställning med skyldighet att skydda och ha omsorg om henne och att Rebecka Gustafsson i vart fall genom underlåtenhet att ingripa för att skydda henne från utövat våld och förgiftning/tillstånd av vanmakt och genom underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus berövat Esmeralda livet.

Enligt tingsrättens mening har varken fallet som ledde till traumat mot huvudet eller förgiftningen kunnat klarläggas. Även om uppgifterna om en fallolycka i badrummet inte förtjänar tilltro kan det inte uteslutas att Esmeralda fallit i anslutning till att våld utövats mot henne. Inte någon av de situationer då Esmeralda kan ha utsatts för trubbigt våld av Patrik Lingman har närmare belysts. Fråga är om ett begränsat antal tillfällen under en förhållandevis kort tidsrymd och det kan därför inte uteslutas att Patrik Lingman ensam haft omsorgen om Esmeralda utan att Rebecka Gustafsson varit medveten om vad som försiggick. Med hänsyn till den korta tidsrymd då skadorna uppstått går det inte heller att dra någon säker slutsats om att Rebecka Gustafsson hade insikt om skadorna. Sökningarna på internet, som

förekommitt längre tillbaka i tiden, gällande hur man läker blåmärken snabbt föranleder inte till annan bedömning. Det kan nämligen inte uteslutas att Esmeralda skadat sig i hemmiljön i anledning av föräldrarnas bristande omsorgsförmåga och att föräldrarna försökt dölja detta från insyn för att inte förlora barnen. Det går inte heller att säga att Rebecka Gustafsson varit medveten om den förgiftning som ägde rum i form av intag i nära anslutning till dödstillståndet. Rebecka Gustafsson kan alltså inte såsom vårdnadshavare med garantställning hållas ansvarig som gärningsman för våld och förgiftning som inte närmare klarlagts och som hon mycket väl kan ha saknat kännedom om. Redan på denna grund kan Rebecka Gustafsson inte mot sitt nekande dömas för mord på grund av underlåtenhet enligt andra stycket i gärningspåståendet.

Tingsrätten övergår nu till att pröva ansvarsyrkandet i andra hand. Som ovan anförts är det varken styrkt att Rebecka Gustafsson utdelat trubbigt våld tillsammans och i samförstånd med annan eller att hon tillsammans med annan försatt Esmeralda i ett tillstånd av vanmakt genom att ge Esmeralda narkotiska preparat. Här kan tingsrätten även upprepa bedömningen enligt ovan vad gäller Rebecka Gustafssons bristande insikt om våld och förgiftning. Åtalet för synnerligen grov misshandel, däri inbegripet underlåtenhet att ingripa, såvitt avser moment med utdelande av trubbigt våld och förgiftning är alltså inte styrkt.

Tingsrätten övergår nu till åklagarens yrkande om ansvar för synnerligen grov misshandel på grund av underlåtenhet att omgående tillkalla sjukvårdspersonal eller ta Esmeralda till sjukhus. Enligt tingsrättens mening har det som sagt inte kunnat klarläggas på vilket sätt trubbigt våld utövats mot Esmeralda under den tid som avses med åtalet. Rebecka Gustafsson kan inte såsom vårdnadshavare med garantställning hållas ansvarig för underlåtenhet att tillkalla hjälp i en misshandelssituation som inte blivit klarlagd och som kan ha ägt rum utan hennes vetskap härom. Redan på denna grund kan Rebecka Gustafsson inte heller dömas

för synnerligen grov misshandel på grund av underlåtenhet enligt andra stycket i gärningspåståendet.

Åklagaren har i sista hand gjort gällande att Rebecka Gustafsson ska dömas för vållande till annans död, grovt brott. Det är som framkommit ovan inte bevisat att Rebecka Gustafsson har varit medveten om förgiftningen med nedsatt medvetande och bristande kontroll hos Esmeralda som följd. När Rebecka Gustafsson förstått att Esmeralda skadats i en fallolycka, som enligt ovan inte kunnat uteslutas, har hon såsom vårdnadshavare med garantställning haft en skyldighet att tillkalla hjälp. Det kan inte uteslutas att Patrik Lingman ensam haft hand om Esmeralda då själva fallolyckan inträffade. Rebecka Gustafsson har emellertid initialt och fram till rekonstruktionen lämnat detaljerade uppgifter om att hon var närvarande när Esmeralda förolyckats och fortfarande var i livet. Att Patrik Lingman i strid med hennes berättelse utelämnat henne i sin berättelse fram tills Esmeralda avlidit saknar betydelse eftersom det framstår som övertygande att han tagit på sig hela skulden för att skydda henne. Fråga är dessutom om ett utdraget förlopp om åtminstone två till tre timmar fram tills Esmeralda avled vilket medför en säker slutsats om att Rebecka Gustafsson måste ha haft insikt om att Esmeralda behövde vård innan hon faktiskt avled. Rebecka Gustafsson har inte närmare säkerställt hur illa ställt det var med Esmeralda och hon har inte helt kunnat förlita sig på Patrik Lingmans livräddande insatser. Trots insikt om att Esmeralda var avsvimmad har Rebecka Gustafsson underlåtit att omedelbart tillkalla sjukvårdspersonal eller ta henne till sjukhus. Genom en sådan underlåtenhet har Rebecka Gustafsson av oaktsamhet vållat Esmeraldas död. Vid brottets rubricering ska beaktas att fråga är om en fallolycka som föregåtts av en våldsutövning som Rebecka Gustafsson inte med säkerhet varit medveten om. Hon har visserligen efter fallolyckan bort inse att Esmeralda kunde befinna sig i livsfara men det sagda innebär inte att hon varit helt likgiltig till att Esmeralda skulle avlida. Fråga är dock om ett sådant medvetet risktagande av allvarligt slag som tillsammans med den omständigheten att Rebecka Gustafsson var narkotikapåverkad under sin garantställning såsom vårdnadshavare

innebär att gärningen ska bedömas som grov. Den omständigheten att Patrik Lingman kan ha kontrollerat och styrt skeendet och därmed haft en avgörande inverkan på Rebecka Gustafssons underlåtenhet att tillkalla hjälp påverkar inte den bedömningen.

Åtalet för brott mot griftefrid (åtalpunkten 4)

Tingsrätten övergår nu till åtalet för brott mot griftefrid enligt åtalpunkten 4. Enligt 16 kap 10 § brottsbalken döms den som obehörigen flyttar, skadar eller skymfligen behandlar lik eller avlidens aska, öppnar grav eller eljest gör skada eller ofog på kista, urna, grav eller annat de dödas vilorum eller på gravvård för brott mot griftefrid. Det krävs alltså någon form av hantering och i vart fall förflyttning av liket (jämför NJA 2003 s. 113).

Inget i utredningen bevisar att annan än Patrik Lingman ensam tagit hand om den döda kroppen. Detta bekräftas inte bara av Patrik Lingmans uppgifter utan även av att hans fingeravtryck påträffats i byltet. Det är således inte styrkt att Rebecka Gustafsson tillsammans med annan vidtagit de åtgärder som angetts i gärningspåståendet. Patrik Lingmans hantering av kroppen är i sig att bedöma som brott mot griftefrid.

Främjande av brott kan endast ske fram tills brottet fullbordats. I detta fall är gärningen avslutad när kroppen lagts under sängen. Inga förflyttningar av kroppen har därefter ägt rum. Rebecka Gustafssons underlåtenhet att larma om att dotterns döda kropp förvarades i bostaden framstår som moraliskt förkastlig men en sådan underlåtenhet utgör objektivt sett inte brott mot griftefrid. Något ansvar för underlåtenhet kan därför inte komma i fråga. Hon ska således frikännas från brott mot griftefrid.

Åtalet för synnerligen grov misshandel (åtalpunkten 2)

Åklagaren har under åtalpunkten 2 gjort gällande att Rebecka Gustafsson som vårdnadshavare tillsammans och i samförstånd med annan försatt Esmeralda i vanmakt genom att ge henne preparat innehållande buprenorfin, alprazolam, klonazepam och diazepam under tiden den 24 december 2019 – 19 januari 2020. Påståendet får visserligen stöd av vad som framkommit bl.a. av det rättstoxikologiska yttrandet och som närmare belysts av toxikologen Robert Kronstrand. Enligt nämnda yttrande har, som nämnts, bl.a. de substanser som omnämns i åtalet faktiskt påträffats i Esmeraldas hjärtblod vid undersökning på eftermiddagen den 31 januari 2020. Anledning saknas att ifrågasätta Robert Kronstrands bedömning i fråga om tidpunkter för intagen som i huvudsak är förhållandevis nära tidpunkten för dödsfallet och alltså inte under den tid som avses med åtalet i denna del. En motsvarande undersökning av Esmeraldas huvudhår har visat att hon även haft i åtalet nämnda substanser i håret och frågan är om påträffandet av ämnena på de olika segmenten utvisar att intag kan ha ägt rum under den tid som avses med åtalet. Enligt Robert Kronstrand kan förekomsten av ämnena i håret lika väl förklaras av kontaminering av håret från depåer i kroppen som ägt rum mellan döden och hårprovtagningen som att fråga är om faktiska intag. Enligt yttrandet från Robert Kronstrand kan analysresultaten i håret mot denna bakgrund inte användas för att bedöma tidpunkten för intag. Utöver den nyss nämnda tekniska utredningen finns det inga säkra vittnesiakttagelser av Esmeralda som styrker att hon över tid, d.v.s. innan händelsen den 28 – 30 januari 2020, fått i sig narkotiska ämnen. Med de höga beviskrav som gäller i brottmål ska Rebecka Gustafsson frikännas från synnerligen grov misshandel under åtalpunkten 2.

Åtalet för synnerligen grov misshandel (åtalpunkten 3)

Beträffande åtalpunkten 3 kan konstateras att inga prover tagits på Silas Gustafssons hjärtblod som bekräftar ett faktiskt intag utan åtalet bygger i huvudsak

på resultatet av hårprov som utvisar att han varit exponerad för de substanser som angetts i åtalet såvitt avser honom. Enligt Robert Kronstrand finns det en alternativ förklaring som inte kan uteslutas till att han haft metaboliter till läkemedlen i sitt hår på det sättet att exponering skett i nära kontakt med andra, t.ex. genom att läkemedlen utsöndras i svett. Eftersom båda föräldrarna uppvisat positiva resultat för de aktuella substanserna kan alltså kontaminering via t.ex. svett inte uteslutas.

Åklagaren har inte endast åberopat hårprov som stöd för sin hypotes utan även vissa vittnesiakttagelser av Silas Gustafsson. Dessa redovisas här nedan.

Barnläkaren Nataliya Zheliba har hörts även om sina kontakter med Silas Gustafsson. Hon har uppgett att hon träffat Silas ett antal gånger och därför kunnat följa hans utveckling. Han följde en acceptabel utveckling fram till sex månaders ålder men vid ettårskontrollen fanns misstanke om att han låg efter i utvecklingen. Han kunde sitta och trippa men var något sen vad gäller motoriken och han var inte så stark i musklerna. Han verkade behöva stimulans t.ex. genom att träffa andra barn. Hon ville se honom en extra gång och vid det senaste besöket den 8 januari 2020 kom pappan, som var stressad, med Silas som svar skrikig. Hon bedömde att Silas ändå låg inom en normal nivå i utvecklingen. Det är fullt normalt att vissa barn kan gå först vid 18 månaders ålder.

Den ingripande polismannen Gabriella Saliba har uppgett att Rebecka Gustafsson höll om Silas Gustafsson när de satt i bilen utanför fastigheten. Hon upplevde att barnet var jättelugnt och snällt trots att mamman var ledsen och upprörd.

Socialsekreteraren Charlotte Haag har uppgett att Silas Gustafsson bars av Patrik Lingman under hembesöket den 26 december 2019. Silas Gustafsson var lugn och grät inte.

Aniela Ek har hörts som vittne angående sina iakttagelser av Silas Gustafsson då han under en kort period efter polisingripandet familjehemsplacerades hos henne. Hon har uppgett att han var orolig, åt knappt och sov dåligt. Han var väldigt smal och gillade inte att bada. Hon använde därför tvättlapp.

Distriktssköterskan Carina Hjorth Gustafsson har uppgett att Silas Gustafsson inte agerade onormalt vid besöket på Öppna förskolan den 20 januari 2020. Inte heller vid läkarbesök har det funnits misstankar om att han var påverkad. Vid det sista läkarbesöket var han lugn medan pappan var stressad.

Socialsekreteraren Gentiana Citaku har berättat om hembesöket på juldagen då det yngsta barnet Silas förhöll sig lugn trots att Patrik Lingman skrek åt dem.

Enligt tingsrättens mening ger de iakttagelser som lämnats av Nataliya Zheliba, Gabriella Saliba, Charlotte Haag, Aniela Ek, Carina Hjorth Gustafsson, Gentiana Citaku och inte heller de övriga vittnesmålen något beaktansvärt stöd för åklagarens påstående om att Silas Gustafsson utsatts för förgiftning över tid. Med de höga beviskrav som gäller i brottmål har åklagaren alltså inte heller förmått styrka synnerligen grov misshandel såvitt avser Silas Gustafsson (åtalspunkten 3).

Åtalet för narkotikabrott (åtalspunkterna 5 och 6)

Bedömningen har redovisats ovan.

Sammanfattningsvis ska Rebecka Gustafsson dömas för vållande till annans död, grovt brott, narkotikabrott (innehav) och ringa narkotikabrott (bruk). Hon ska frikännas från de övriga brott som åklagaren lagt henne till last.

PÅFÖLJD

Rebecka Gustafsson förekommer inte i belastningsregistret.

Enligt den rättspsykiatriska undersökningen förelåg ingen allvarlig psykisk störning vid gärningarna och inte heller vid undersökningen. Något förbud mot fängelse föreligger alltså inte.

Straffvärdet för vållandet av Esmeraldas död bör inte understiga ett och ett halvt års fängelse. Därtill ska läggas narkotikabrotten som i sig har ett straffvärde på fem månader. Med beaktande av asperationsprincipen uppgår det sammanlagda straffvärdet till ett år och nio månader. Av personutredningen framgår att det finns ett klart uttalat övervakningsbehov. Med hänsyn till att Rebecka Gustafsson inte villkorslöst kunnat acceptera det av frivården föreslagna behandlingshemmet har frivården inte kunnat föreslå skyddstillsyn med behandlingsplan (s.k. kontraktsvård). Med hänsyn härtill och till brottslighetens art och höga straffvärde måste påföljden bestämmas till fängelse. Skäl saknas att göra avräkning från fängelsestraffet med hänsyn till att Rebecka Gustafsson ålagts restriktioner under utredningstiden. Fängelsestraffets längd ska alltså bestämmas i enlighet med nyss nämnda straffvärde.

SKADESTÅND

Amos Gustafsson och Silas Gustafsson har i anledning av åtalpunkten 1 begärt skadestånd med 60 000 kr vardera för sveda och värk på grund av psykiskt lidande. Frågan om ersättning för psykiska besvär till följd av nära anhörigs död har prövats av Högsta domstolen i ett flertal avgöranden. HD har i dessa avgöranden fastslagit att ersättningen för sådan skada ska utbetalas i enlighet med Trafikskadenämndens schablonbelopp motsvarande ett års akut sjuktid med annan vård än sjukhusvård (se NJA 2017 s. 1208). För det fall den skadegörande handlingen består av ett

uppsåtligt dödande eller då dödsfallet orsakats av grov vårdslöshet som ligger mycket nära ett uppsåtligt dödande bör dock ett dubbelt så högt belopp utgå (jmf NJA 2004 s. 26). HD har därigenom fastställt schablonbeloppen att avrundade uppgå till 30 000 kr respektive 60 000 kr. I normalfallet ska därför skadeståndet vid dödsfall orsakade av oaktsamhet bestämmas till 30 000 kr. Frågan om vilka typer av handlingar som dock utgör en sådan grov vårdslöshet att det berättigar till den högre ersättningsnivån har prövats i ett par rättsfall (se NJA 1996 s. 377 och NJA 2006 s. 738). HD har i dessa fall ansett att dödsfall som orsakats av grovt rattfylleri utgör en sådan handling att det anses ligga mycket nära ett uppsåtligt dödande och därför berättigar till det högre beloppet.

I detta fall gör tingsrätten bedömningen att åtalet gällande vållande till annans död ska rubriceras som grovt eftersom handlingen utgjort ett medvetet risktagande av allvarligt slag och då Rebecka Gustafsson varit narkotikapåverkad under sin tillsynsplikt som vårdnadshavare. Trots denna rubricering anser inte tingsrätten att handlingen är sådan att den ligger mycket nära ett uppsåtligt dödande, det vill säga att Rebecka Gustafsson som angetts ovan varit likgiltig inför Esmeraldas död. Skadestånd ska därför utgå i enlighet med grundnivån på 30 000 kr till vardera Amos Gustafsson och Silas Gustafsson.

Med hänsyn till utgången under åtalpunkterna 2 och 3 ska de i anslutning därtill framställda skadeståndsyrkandena ogillas.

ÖVRIGA FRÅGOR

Rebecka Gustafsson har försatts på fri fot efter slutförd huvudförhandling eftersom det inte längre ansetts föreligga risk för att hon undandrar sig straffet.

De särskilda yrkandena ska såsom lagligen grundade bifallas.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brotten ska Rebecka Gustafsson betala föreskriven avgift enligt lagen om brottsofferfond.

De ersättningar som begärts av Per Oehme och Mikaela Åstrand har framstått som skäliga.

Rebecka Gustafsson döms till ett längre fängelsestraff. Hon saknar därför ekonomisk förmåga att till staten återbetala kostnaden för försvarare och detsamma gäller statens analyskostnad.

Fortsatt sekretess ska gälla på det sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR; se bilaga 2.

Överklagande senast den 27 augusti 2020 ställs till Göta hovrätt.

På tingsrättens vägnar

Fredrik Lenter

Enhälligt

AVRÄKNINGSUNDERLAG; se bilaga i akten.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19800704-5621	Datum för dom/beslut 2020-08-06
Efternamn Gustafsson	Förnamn REBECKA Linnea

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet (lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2020-01-30	2020-03-13
2020-03-16	2020-07-08

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Postadress

Box 418
601 05
Norrköping

Besöksadress

Olai Kyrkogata
58

Telefon

011-24 35 00

E-post: norrkopings.tingsratt@dom.se
Vår PERSONUPPGIFTSBEHANDLING, se
www.domstol.se/norrkopings-tingsratt

Telefax

Expeditionstid

måndag -
fredag
08:00-16:00

ADVOKATERNA AF KLERCKER & OEHME

Nyköping den 24 maj 2020

Norrköpings tingsrätt
TR 2

NORRKÖPINGS TINGSRÄTT

Ink. 2020 -05- 25
Akt.....353/ 20.....
Aktbil.....125.....

NORRKÖPINGS
TINGSRÄTT
TR 2

INKOM: 2020-05-25
MÅLNR: B 353-20
AKTBIL: 125

Mål nr B 353-20

Åklagaren ./ Rebecka Gustafsson

Åp 1 mord

Rebecka Gustafsson förnekar att hon uppsåtligen dödat sin dotter Esmeralda.

1 st

Rebecka Gustafsson har inte uppsåtligen utdelat trubbigt våld mot Esmeraldas huvud med inre skador som följd. Jag påstår att ingen annan har gjort det heller.

Rebecka Gustafsson har inte heller uppsåtligen utdelat trubbigt våld mot andra delar av Esmeraldas kropp. Övriga yttre skador som påvisats på Esmeraldas kropp tyder på lättare våld som kan ha naturliga förklaringar. Övriga yttre skador har på intet sätt varit en del i det som lett till flickans död. Övriga yttre skador behöver inte vara tillfogade av person som haft uppsåt att tillfoga skada eller smärta.

Rebecka Gustafsson har inte givit sin dotter Esmeralda de preparat som angivits i stämningsansökan. Rebecka Gustafsson har inte heller varit medveten om att annan (Patrik Lingman) givit Esmeralda de uppgivna preparaten.

Det bestrids att de uppgivna preparaten som sannolikt givits Esmeralda av Patrik Lingman efter falltraumat mot huvudet och eventuell drunkning, försatt flickan i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll.

I vart fall har dödsorsaken varit en annan än den som påstås i gärningsbeskrivningen. Dödsorsaken är aspirationspneumoni.

2 st

Rebecka Gustafsson har haft garantställning i förhållande till sin dotter Esmeralda. De har fadern Patrik Lingman också haft.

Advokat UllaBella af Klercker   Advokat Per Oehme
Advokat Emil Persson   Advokat Sara Nyberg   Jur kand Sara Lundberg

Stockholm:
Wallingatan 37
111 24 Stockholm
Tel 08-22 96 66
Fax 08-22 96 67

Nyköping:
V. Trädgårdsgatan 47
611 32 Nyköping
Tel 0155-26 70 02
Fax 0155-26 70 06

Momsreg.nr
Bankgiro
BG klientmedel
E-post

SE556366543801
422-62 47
191-75 82
anna@afklercker.se

ADVOKATERNA AF KLERCKER & OEHME

Rebecka Gustafsson har inte uppsåtligen underlåtit att ingripa och skydda Esmeralda eftersom Rebecka Gustafsson aldrig uppfattat att Esmeralda utsatts för våld eller förgiftning som åklagaren uttrycker det. Esmeralda har dessutom, efter att hon skadats genom fall, omhändertagits av annan med garantställning.

Ansvarsyrkanden i andra hand, synnerligen grov misshandel och vållande till annans död, grovt brott

Rebecka Gustafsson förnekar att hon uppsåtligen misshandlat sin dotter Esmeralda.

1 st

Rebecka Gustafsson har inte uppsåtligen utdelat trubbigt våld mot Esmeraldas huvud med inre skador som följd. Jag påstår att ingen annan har gjort det heller.

Rebecka Gustafsson har inte heller uppsåtligen utdelat trubbigt våld mot andra delar av Esmeraldas kropp. Övriga yttre skador som påvisats på Esmeraldas kropp tyder på lättare våld som kan ha naturliga förklaringar. Övriga yttre skador har på intet sätt lett till flickans död. Övriga yttre skador behöver inte vara tillfogade av person som haft uppsåt att tillfoga skada eller smärta.

Rebecka Gustafsson har inte heller givit Esmeralda de preparat som angivits i stämningsansökan. Hon har inte heller varit medveten om att annan (Patrik Lingman) givit Esmeralda de uppgivna preparaten. Det bestrids att de uppgivna preparaten, som sannolikt givits Esmeralda av Patrik Lingman efter falltrauma mot huvudet och eventuellt drunkning, försatt flickan i ett tillstånd av nedsatt medvetande och brist på kroppslig kontroll på ett sätt som vållat flickans död. I vart fall har dödsorsaken varit en annan än den som påstås i gärningsbeskrivningen. Dödsorsaken är aspirationspneumoni.

Vidare bestrids att intagen i sig av de uppgivna preparaten tillsammans varit livsfarligt eller att de orsakat Esmeralda synnerligt lidande. Det är inte heller av annan orsak motiverat att bedöma givandet av preparaten som synnerligen grov misshandel.

2 st

Rebecka Gustafsson har haft garantställning i förhållande till Esmeralda. Det har också fadern Patrik Lingman haft.

Rebecka Gustafsson har inte uppsåtligen underlåtit att ingripa och skydda Esmeralda eftersom Rebecka Gustafsson aldrig uppfattat att Esmeralda utsatts för våld eller förgiftning som åklagaren uttrycker det. Rebecka Gustafsson har heller inte varit oaktsam eller gjort ett medvetet risktagande. Hon har fått insikt i situationens allvar av den andre föräldern med garantställning försent för att kunna ingripa.

Advokat UllaBella af Klercker   Advokat Per Oehme
Advokat Emil Persson   Advokat Sara Nyberg   Jur kand Sara Lundberg

Stockholm:
Wallingatan 37
111 24 Stockholm
Tel 08-22 96 66
Fax 08-22 96 67

Nyköping:
V. Trädgårdsgatan 47
611 32 Nyköping
Tel 0155-26 70 02
Fax 0155-26 70 06

Momsreg.nr
Bankgiro
BG klientmedel
E-post

SE556366543801
422-62 47
191-75 82
anna@afklercker.se

A D V O K A T E R N A
A F K L E R C K E R & O E H M E

Åp 2 synnerligen grov misshandel

Rebecka Gustafsson förnekar att hon misshandlat sin dotter Esmeralda mellan den 1 januari 2020 och den 27 januari 2020.

Rebecka Gustafsson förnekar att hon uppsåtligen givit Esmeralda de uppgivna preparaten. Det ifrågasätt om någon givit Esmeralda de uppgivna preparaten innan fallolyckan enligt åtalspunkt 1.

Om Patrik Lingman givit Esmeralda något preparat innan fallolyckan har detta skett helt utan Rebecka Gustafsson vetskap. Ett sådant eventuellt agerande skall inte bedömas som synnerligen grovt.

Åp 3 synnerligen grov misshandel

Rebecka Gustafsson förnekar att hon uppsåtligen misshandlat sin son Silas.

Rebecka Gustafsson förnekar att hon uppsåtligen givit sin son Silas de uppgivna preparaten. Det bestrids att någon givit Silas de uppgivna preparaten.

Åp 4 brott mot griftefriden

Rebecka Gustafsson förnekar brott mot griftefriden.

1 st

Rebecka Gustafsson har inte medverkat till eller varit medveten om hur Esmeraldas döda kropp behandlats.

2 st

Rebecka Gustafsson har inte larmat 112 eller annan. Denna underlåtenhet i sig har inte främjat gärningen. Om Rebecka Gustafsson hade larmat 112 eller annan omedelbart efter att hon fått kännedom om Esmeraldas död, var gärningen redan begången.

Advokat UllaBella af Klercker   Advokat Per Oehme
Advokat Emil Persson   Advokat Sara Nyberg   Jur kand Sara Lundberg

Stockholm:
Wallingatan 37
111 24 Stockholm
Tel 08-22 96 66
Fax 08-22 96 67

Nyköping:
V. Trädgårdsgatan 47
611 32 Nyköping
Tel 0155-26 70 02
Fax 0155-26 70 06

Momsreg.nr   SE556366543801
Bankgiro   422-62 47
BG klientmedel   191-75 82
E-post   anna@afklercker.se

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.